

Warszawa, dnia 6 listopada 2015 r.

Poz. 1829

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 8 października 2015 r.

w sprawie szkolenia obronnego

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 827, 1220 i 1224) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację szkolenia obronnego w państwie;
- 2) podmioty podlegające szkoleniu obronnemu w państwie;
- 3) zadania w zakresie planowania i realizacji szkolenia obronnego w państwie;
- 4) właściwość organów w zakresie planowania i realizacji szkolenia obronnego w państwie.

§ 2. 1. Szkolenie obronne w państwie, zwane dalej „szkoleniem”, obejmuje jego planowanie, organizowanie oraz koordynację.

2. Na szkolenie składają się zajęcia teoretyczne i praktyczne, w tym wyższe kursy obronne łączące elementy teoretyczne i praktyczne.

§ 3. 1. Zajęcia teoretyczne polegają na zapoznaniu osób szkolonych z:

- 1) ogólnymi założeniami dotyczącymi bezpieczeństwa i obronności państwa;
- 2) podstawami prawnymi realizacji zadań obronnych;
- 3) organizacją i zasadami funkcjonowania systemu obronnego państwa;
- 4) sposobem realizacji zadań obronnych ustalonych dla uczestników szkolenia lub zadaniami obronnymi określonymi dla danego stanowiska pracy.

2. Zajęcia praktyczne polegają na:

- 1) zgrywaniu wybranych elementów systemu obronnego państwa na poszczególnych poziomach administracji publicznej, w tym systemu kierowania obronnością;
- 2) nabywaniu przez osoby szkolone praktycznych umiejętności wykonywania czynności wynikających z ustalonych dla nich lub dla danego stanowiska pracy zadań obronnych;
- 3) kształtowaniu umiejętności współdziałania w realizacji zadań obronnych jednostek organizacyjnych administracji publicznej i przedsiębiorców, na których nałożono zadania obronne, na wszystkich poziomach administracji publicznej;
- 4) kształtowaniu umiejętności współdziałania organów i jednostek organizacyjnych wykonujących zadania obronne z dowództwami i jednostkami organizacyjnymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojusznicznych.

3. Formą zajęć praktycznych są ćwiczenia obronne, w szczególności międzynarodowe, krajowe, regionalne, kompleksowe, centralne, działowe, wojewódzkie, samorządowe ćwiczenia wojewódzkie, powiatowe, miejskie, gminne, a także gry i treningi.

4. Do realizacji zajęć praktycznych włącza się elementy infrastruktury przewidywane do wykorzystania podczas podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny.

5. Wyższe kursy obronne polegają w szczególności na zapoznaniu osób szkolonych ze strategicznymi zagadnieniami bezpieczeństwa narodowego, funkcjonowaniem systemu obronnego państwa oraz kształtowaniu postaw patriotyczno-obronnych.

§ 4. Szkolenie może być prowadzone w szkołach wyższych, w tym w uczelniach wojskowych oraz ośrodkach doskonalenia zawodowego lub innych placówkach dysponujących infrastrukturą i kadrą dydaktyczną niezbędną do jego realizacji.

§ 5. Szkolenie może być prowadzone w wymiarze cywilno-wojskowym poprzez łączenie przedsięwzięć szkoleniowych organizatorów szkolenia z propozycjami szkoleń Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w których przewiduje się udział struktur pozamilitarnych.

§ 6. 1. W szkoleniu uczestniczą:

- 1) ministrowie, sekretarze stanu, podsekretarze stanu i dyrektorzy generalni w rozumieniu art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111, z późn. zm.¹⁾);
- 2) osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej i ich zastępcy;
- 3) kierownicy jednostek organizacyjnych podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowanych i ich zastępcy;
- 4) kierownicy jednostek organizacyjnych podległych ministrom kierującym działami administracji rządowej lub przez nich nadzorowanych i ich zastępcy;
- 5) kierownicy jednostek organizacyjnych obsługujących Prezesa Rady Ministrów;
- 6) wojewodowie i wicewojewodowie;
- 7) marszałkowie i wicemarszałkowie województw, starostowie, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast oraz ich zastępcy;
- 8) dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych oraz ich zastępcy w urzędach obsługujących:
  - a) ministrów kierujących działami administracji rządowej,
  - b) centralne organy administracji rządowej,
  - c) jednostki organizacyjne podległe Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowane,
  - d) jednostki organizacyjne podległe ministrom kierującym działami administracji rządowej lub przez nich nadzorowane;
- 9) dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych w jednostkach organizacyjnych obsługujących Prezesa Rady Ministrów oraz ich zastępcy;
- 10) dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych w urzędach wojewódzkich oraz ich zastępcy;
- 11) dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych w urzędach obsługujących organy samorządu terytorialnego oraz ich zastępcy;
- 12) osoby pełniące funkcje organów rządowej administracji zespolonej i niezespolonej oraz pracownicy urzędów obsługujących te organy;
- 13) kierownicy wojewódzkich samorządowych, powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych oraz pracownicy tych jednostek;
- 14) osoby zajmujące stanowiska kierownicze u przedsiębiorców wykonujących zadania obronne, a także wyznaczeni przez nich pracownicy;
- 15) pracownicy jednostek organizacyjnych kierowanych przez osoby, o których mowa w pkt 1–7;
- 16) osoby, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek organizacyjnych przewidzianych do militaryzacji.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1199 oraz z 2015 r. poz. 211, 1220 i 1269.

2. W szkoleniu mogą uczestniczyć:

- 1) posłowie i senatorowie – za ich zgodą;
- 2) osoby niewymienione w ust. 1:
  - a) skierowane przez organy administracji publicznej – za zgodą tych osób,
  - b) zgłoszone do organu, o którym mowa w § 13 ust. 1, przez władze związków zawodowych, samorządów zawodowych, organizacji przedsiębiorców i pracodawców, organizacji pozarządowych, partii politycznych, stowarzyszeń i fundacji, a także przez redaktorów naczelnych redakcji prasowych, mediów elektronicznych i inne instytucje.

§ 7. 1. W wyższych kursach obronnych uczestniczą:

- 1) osoby, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–6 i 8–10;
- 2) marszałkowie i wicemarszałkowie województw, starostowie i prezydenci miast oraz ich zastępcy;
- 3) dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych w urzędach marszałkowskich oraz ich zastępcy.

2. W wyższych kursach obronnych w pierwszej kolejności uczestniczą osoby obejmujące stanowiska po raz pierwszy.

3. W wyższych kursach obronnych mogą uczestniczyć osoby, o których mowa w § 6 ust. 2.

§ 8. Na potrzeby szkolenia obronnego sporządza się następujące dokumenty:

- 1) wytyczne do szkolenia, które zawierają:
  - a) wnioski z realizacji szkolenia za okres, na który zostały wydane poprzednie wytyczne,
  - b) kierunki szkolenia na dany okres planistyczny,
  - c) wskazówki dotyczące planowania, organizowania i realizacji szkolenia przez wskazywanych organizatorów szkolenia,
  - d) formę sporządzanych programów i planów szkolenia;
- 2) programy szkolenia, które określają:
  - a) cele szkolenia,
  - b) problematykę szkolenia realizowaną w danym okresie planistycznym, o której mowa w § 9,
  - c) zasadnicze przedsięwzięcia szkoleniowe:
    - podmiotu sporządzającego program,
    - innych organizatorów szkolenia, w których jest planowany udział przedstawicieli podmiotu sporządzającego program,
  - d) grupy szkoleniowe;
- 3) plany szkolenia, które określają:
  - a) cele szkolenia wynikające z programu szkolenia,
  - b) tematy szkolenia opracowane na podstawie problematyki ujętej w programie szkolenia, dostosowane do roli organizatora szkolenia w systemie obronnym państwa oraz uwarunkowań wynikających z realizowanych zadań obronnych,
  - c) formę szkolenia, termin i miejsce szkolenia,
  - d) wybrane grupy szkoleniowe,
  - e) ustalenia dotyczące organizacji szkolenia.

§ 9. 1. W programie szkolenia ujmuje się problematykę dotyczącą:

- 1) międzynarodowych i wewnętrznych uwarunkowań bezpieczeństwa państwa;
- 2) procesów integracyjnych z międzynarodowymi strukturami bezpieczeństwa;

- 3) podstawowych zasad funkcjonowania Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego i innych międzynarodowych organizacji bezpieczeństwa;
- 4) polityki bezpieczeństwa, w tym strategii bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) zasad funkcjonowania państwa w stanach gotowości obronnej państwa;
- 6) organizacji i funkcjonowania systemu obronnego państwa i jego elementów;
- 7) planowania operacyjnego i programowania obronnego;
- 8) przygotowań gospodarczo-obronnych;
- 9) realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojuszniczych;
- 10) współpracy cywilno-wojskowej;
- 11) przygotowań do militaryzacji;
- 12) ochrony ludności w warunkach prowadzonych działań obronnych;
- 13) ochrony obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- 14) ochrony obiektów kultury szczególnie cennych dla dziedzictwa narodowego;
- 15) ochrony informacji niejawnych podczas prowadzonych przygotowań obronnych.

2. W programie szkolenia ujmuje się problematykę inną niż wymienioną w ust. 1, związaną z obronnością państwa, wynikającą ze specyfiki działalności danego podmiotu.

§ 10. 1. Organizatorami szkolenia są:

- 1) Prezes Rady Ministrów – w odniesieniu do:
  - a) ćwiczeń międzynarodowych – służących doskonaleniu zasad współdziałania z organizacjami międzynarodowymi,
  - b) ćwiczeń krajowych – służących zgrywaniu systemu obronnego państwa, w tym procedur kierowania obroną państwa oraz doskonaleniu współdziałania i wymiany informacji między organami i podmiotami wchodzącymi w skład systemu obronnego państwa;
- 2) Minister Obrony Narodowej – w odniesieniu do:
  - a) wyższych kursów obronnych realizowanych w cyklu rocznym,
  - b) ćwiczeń regionalnych – służących zgrywaniu wybranych elementów systemu obronnego państwa oraz współdziałania organów administracji publicznej różnych szczebli i przedsiębiorców w realizacji zadań obronnych;
- 3) minister – w ramach kierowanego przez niego działu administracji rządowej w odniesieniu do:
  - a) zajęć teoretycznych oraz gier i treningów realizowanych w cyklu rocznym,
  - b) ćwiczeń działowych – służących sprawdzeniu przyjętych w dziale administracji rządowej rozwiązań w ramach przygotowań obronnych oraz doskonaleniu procedur kierowania wybranymi obszarami przygotowań obronnych,
  - c) ćwiczeń kompleksowych – służących wszechstronnemu zgrywaniu systemu obronnego państwa w dziale (działach) administracji rządowej;
- 4) osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej, kierownicy jednostek organizacyjnych podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowanych wskazani przez Prezesa Rady Ministrów, kierownicy jednostek organizacyjnych podległych ministrom kierującym działami administracji rządowej lub przez nich nadzorowanych wskazani przez ministrów, a także kierownicy jednostek organizacyjnych obsługujących Prezesa Rady Ministrów – w odniesieniu do:
  - a) zajęć teoretycznych oraz gier i treningów realizowanych w cyklu rocznym,
  - b) ćwiczeń centralnych – służących doskonaleniu procedur kierowania realizacją wybranych obszarów przygotowań obronnych oraz współdziałania z innymi organami administracji publicznej;
- 5) wojewoda – w odniesieniu do organizowanych w województwie:
  - a) zajęć teoretycznych oraz gier i treningów realizowanych w cyklu rocznym,

- b) ćwiczeń wojewódzkich – służących sprawdzeniu przyjętych w województwie rozwiązań w ramach przygotowań obronnych oraz doskonaleniu procedur kierowania wybranymi obszarami przygotowań obronnych,
  - c) ćwiczeń kompleksowych – służących wszechstronnemu zgrywaniu systemu obronnego państwa w województwie;
- 6) marszałek województwa – w odniesieniu do organizowanych w samorządzie województwa:
- a) zajęć teoretycznych oraz gier i treningów realizowanych w cyklu rocznym,
  - b) samorządowych ćwiczeń wojewódzkich – służących sprawdzeniu przyjętych rozwiązań w ramach przygotowań obronnych oraz doskonaleniu procedur kierowania wybranymi obszarami przygotowań obronnych;
- 7) starosta, wójt, burmistrz i prezydent miasta – w odniesieniu do organizowanych w powiecie, gminie oraz w mieście:
- a) zajęć teoretycznych oraz gier i treningów realizowanych w cyklu rocznym,
  - b) ćwiczeń powiatowych, miejskich, gminnych – służących sprawdzeniu przyjętych rozwiązań w ramach przygotowań obronnych oraz doskonaleniu procedur kierowania wybranymi obszarami przygotowań obronnych.

2. Ćwiczenia obronne przeprowadza się:

- 1) nie rzadziej niż raz na sześć lat – w przypadku ćwiczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. b, pkt 3 lit. c oraz pkt 5 lit. c;
- 2) nie rzadziej niż raz na trzy lata – w przypadku ćwiczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, pkt 4 lit. b, pkt 5 lit. b, pkt 6 lit. b oraz pkt 7 lit. b.

§ 11. Do obowiązków organizatora szkolenia należy:

- 1) opracowywanie programów szkolenia:
  - a) w przypadku programów sporządzanych przez:
    - ministrów kierujących działami administracji rządowej,
    - osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej,
    - kierowników jednostek podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowanych,
    - kierowników jednostek organizacyjnych obsługujących Prezesa Rady Ministrów,
    - wojewodów
  - na sześcioletni okres planistyczny z ich aktualizacją co dwa lata,
  - b) w przypadku programów sporządzanych przez pozostałe podmioty – na trzyletni okres planistyczny z ich aktualizacją co dwa lata;
- 2) opracowanie rocznych planów szkolenia oraz ich uzgadnianie z odpowiednim koordynatorem szkolenia;
- 3) kwalifikowanie osób podlegających szkoleniu;
- 4) zapewnienie właściwych warunków do realizacji procesu szkolenia;
- 5) organizowanie i prowadzenie szkolenia zgodnie z dokumentacją sporządzaną na potrzeby szkolenia, o której mowa w § 8;
- 6) zapewnienie środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z organizacją i realizacją szkolenia, z wyjątkiem szkoleń, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 1, 6 i 7, finansowanych na zasadach określonych w § 14 ust. 2 i 3.

§ 12. Do udziału w szkoleniach organizowanych przez danego organizatora szkolenia mogą być zapraszane podmioty, które nie podlegają organizacyjnie organizatorowi szkolenia.

§ 13. 1. Szkolenie koordynują:

- 1) Prezes Rady Ministrów za pośrednictwem Ministra Obrony Narodowej – w odniesieniu do szkolenia organizowanego przez:
  - a) ministrów kierujących działami administracji rządowej,
  - b) osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej i kierowników jednostek organizacyjnych podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowanych,

- c) kierowników jednostek organizacyjnych obsługujących Prezesa Rady Ministrów,
  - d) wojewodów,
- 2) ministrowie – w odniesieniu do szkolenia organizowanego w kierowanych przez nich działach administracji rządowej, w tym przez osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej i kierowników jednostek organizacyjnych podległych ministrom lub przez nich nadzorowanych,
  - 3) wojewodowie – w odniesieniu do szkolenia organizowanego przez marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast
- zwani dalej „koordynatorami szkolenia”.

2. Koordynator szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) sporządza i przekazuje wytyczne do szkolenia dla organizatorów szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 – co dwa lata na sześcioletni okres planistyczny, rozpoczynający się w roku nieparzystym;
- 2) uzgadnia plany szkolenia opracowane przez organizatorów szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie ich zgodności z wydanymi wytycznymi;
- 3) zapewnia, pod względem merytorycznym, spójny system organizacji i prowadzenia zajęć praktycznych.

3. Koordynatorzy szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3:

- 1) sporządzają i przekazują wytyczne do szkolenia dla organizatorów szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 – raz na rok;
- 2) uzgadniają plany szkolenia opracowane przez organizatorów szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, w zakresie ich zgodności z wydanymi wytycznymi.

4. Koordynatorzy szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wskazują organizatorów szkolenia, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 4.

§ 14. 1. Zadania związane z organizacją i realizacją szkolenia są finansowane przez dysponentów części budżetowych organizujących szkolenie.

2. Szkolenia, których organizatorem jest Prezes Rady Ministrów, są finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

3. Szkolenie organizowane przez marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast finansuje się z części budżetu państwa, której dysponentem jest wojewoda.

4. Szkolenie organizowane przez podmioty, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 4, niebędące dysponentami środków budżetowych finansowane jest z części budżetu państwa, której dysponentem jest organ sprawujący nadzór nad tymi podmiotami.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. Nr 16, poz. 150, z 2005 r. Nr 92, poz. 768 oraz z 2007 r. Nr 106, poz. 722).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Prezes Rady Ministrów: *E. Kopacz*